

A tak cesta vedoucí do zaslíbené země spořádané měny definitivní rozpadá se na tři etapy:

1. na období přípravné, jež by obíralo se stabilisováním kursu peněz, měnovou horěčku by uklidňovalo a přivedlo výkyvy kursovní do poměrného klidu;

2. na období přechodné, v němž by se hospodářsky provedená stabilisace dokumentovala vydáním a prováděním zákona mincovního, a současně konverse hodnotné ceny peněz udržovala se aspoň náhradní soustava úhradová (funkční — gold exchange standard);

3. na období konečné, kdy by bylo možno zavést ražbu a volnou směnitelnost bankovek, kde by tedy byla plná úhrada normální.

Nyní jsme teprve v prvním období přípravném, a ani tu nemáme dosud zabezpečeny všechny podmínky k řádnému udržení stabilního kursu potřebné. Situace zhoršuje se i tím, že nemáme ani přesného programu měnového, a to ani zákonného ani praktického.

Dávka z majetku a přírůstku na majetku byla a jest podle doslovu zákona určena v prvé řadě k nápravě měny. Dr. Fořt ukázav, že dosavadního výnosu dávek těch bylo použito jednak k výplatě zadržených bankovek, jednak k refundaci státních nákladů spojených s uložením a vybíráním dávek, prohlašuje, že nyní jedině výnosu dávky majetkové a přírůstku na majetku možno užiti z hlediska měnového ku nákupu zlata za účelem hromadění příští úhrady kovové, což bankovní úřad vskutku také činí. Jest ovšem otázka, jak dlouho v tomto postupu má býti pokračováno, a kolik na dávkách zmíněných nutno vybrati, aby výnosu jejich mohlo býti užito způsobem skutečně účelným. Volá proto po záměrném programu měnovém. Hlavní rysy jeho také autor uvádí, a odkazujeme v tomto směru na vývody ve výše uvedené knize.

Podotýkáme jen, že myšlenky v knize zastávané jsou velice zajímavé a svědčí o hluboké znalosti spleťtých poměrů měnových. Metalistické základní stanovisko autorovo prýští z hlubokého přesvědčení o bludnosti absolutní teorie nominalistické, jenž prý »z možnosti toho, že za určitých předpokladů i peníze náhradní funkce peněžní obstojně konají, usuzuje, že skutečných peněz není vůbec zapotřebí«. Autor přirozeně nepouští se do polemiky se zastanci této teorie, nezáleží mu na vybojování toho nebo onoho teoretického úspěchu, nýbrž jako praktik podává své názory na věc.

Dr. Fořt nesporně má zásluhu, že poukázal na ožehavost věci, jež týká se nás všech; a bude nutno jeho myšlenkami vážně se zabývat při nastávajícím novelisování zákona o dávce z majetku a přírůstku na majetku.

Dr. Karel Novák.

Na 5. mezinárodním kongresu historickém v Bruselu, konaném ve dnech 8. až 15. dubna 1923 podle zprávy podané univ. prof. drem V. Novotným v »Naší Době« (XXXI. č. 3.), sedmá sekce zabývala se dějinami práva. Předsedou její byl bruselský profesor G. Cornill, sekretářem F. de Vischer. Sekce se rozdělila na 2 subkomise pro dějiny práva antického a práva středověkého spolu s novověkým. Zajímavé jest, že zatím co v jiných zemích právní historie se obmezuje, jednání sekce vyznělo v resoluci žádající důrazně potřebu věnovati ve vyučování značnou péči studiu historie práv a právních pramenů. Kromě toho ve zvláštní 8. sekci bylo jednáno o hospodářských dějinách (předseda H. van der Linden, prof. v Luvani, sekretář Z. Bigwood, prof. v Bruselu), jež v resoluci navrhla založiti zvláštní »Revue internationale d'Histoire économique«. — Z Karlovy university účastnil se sjezdu jen prof. Novotný. Ča.

Redakčním zlozvykem jsou polemiky, které vedou mnohačlenné redakce vědeckých časopisů o věcech zcela neredakčních. Patří sem z poslední doby »Poznámka redakce« Naší Vědy (roč. V. č. 4—6) proti určitému názoru prof. Weyra z jeho Soustavy čs. práva státního a polemika redakce Parlamentu roč. II. č. 8—10 (»Ke sporu o meze moci nařizovací«) proti určité stati prof. Hoetzla v Právniku (roč. 62., seš. X.). Činí to do-

jem umělého tvoření falang proti určitým osobám, zejména jsou-li polemiky osobně zaostřeny.

— n —

Reforma právnického studia? Novinami prošla před krátkou dobou zpráva, že se opět chystá reforma právnického studia. Tentokráte má tato reforma záležeti v tom, že na místě tří rigoros mají být napříště čtyři, při čemž zkušebními předměty čtvrtého rigorosa mají být: národní hospodářství, finanční věda a právní filosofie. Že by novými zkušebními předměty se podporovala specialisace, a že rozmnožení či vlastně rozdělení zkoušek znamenalo reformu studia, jest hypotéza, o níž jest snad dovoleno mít vážné pochybnosti. Reforma studia omezila se dosud na to, že byly rozmnožovány zkušební předměty (kromě předpisu o povinné první státní zkoušce po 3 semestrech) a tato reforma sleduje stejnou tendenci. Kdyby se v tomto směru chtělo pokračovati, bylo by možno na př. zavést mezinárodní právo jako zkušební předmět při politické státní zkoušce, pak též právní filosofii, dále by snad rozsáhlejší předměty mohly být rozděleny atd. Avšak novinářské zprávy jsou mnohmluvné: Taxy rigorosní mají být sníženy z 280 na 250 K. — Ovšem, že za čtyři rigorosa by se i po této slevě zaplatilo více než dříve za dražší rigorosa tři. To připomíná plán naší vlády, která chtěje uleviti drahotě, slevila uhelnou dávku a zároveň navrhla zvýšení daně z obratu a rozšíření luxusní daně. Že by se posléze navrženou změnou doba studijní zcela zbytečně a bez záruky, že se tím dosáhne větší kvalifikace, prodloužila, to patrně rovněž nepřichází v úvahu. Touto cestou se k reformě studia nedojde. Bude-li se reforma taková vskutku prováděti, — a že k reformě dojíti musí, jest jisto, — bude nutno, aby měla poněkud hlubší základ, i kdyby při tom mělo být rigoros nikoli více, nýbrž ještě méně než nyní.

Nemůžeme dobře uvěřit správnosti žurnalistických informací. Povolané kruhy jsou povinny dementovati zvláště zprávu o zdražení studia, neskrývati své plány před veřejnou diskusí a je objasniti, aby nevznikala z novinářských dohadů často nedorozumění.

je.

LITERATURA.

Dr. E. Beneš: Smysl československé revoluce. «Čsl. revoluce» sv. I. Pam. Odboje. Str. 75. Dr. Beneš vidí v naší revoluci jen část světového převratu a z tohoto hlediska chce vykládati její smysl, v rámci historie světových událostí. Světová válka je mu bojem dvou táborů odlišné koncepce filosofické. Na jedné straně národové západní, kteří prošli duchovou revolucí posledních století od feudalismu k demokracii, na druhé straně státy centrální, kde oně duchové revoluce nebylo, kde staré řády byly pouze zakryty pláštěm demokracie.

Výjimku tvořilo Rusko, které patřilo ideově mezi mocnosti ústřední, a to také ve válce padlo. Světová válka byla podle Beneše bojem o ideu spravedlnosti národní a sociální. Tohoto rázu neměla od počátku, ale jednak demokratismus prochnutý zásadou svobody vedl spojence nutně k boji za svobodu národů a jejich právo sebeurčení, jednak celková povaha války vyzdvihla význam mas a dávající státu nové funkce hospodářské vedla značně k socialisaci. Vývoj našeho národa vedl jej zřejmě na stranu spojenců. Náš národ prošel onou duchovní revolucí, neboť v nové době vyšel vlastně z boje o existenci malého člověka. Dokončením tohoto vývoje byla pak revoluce o osvobození. Revoluce sama byla vedena těmito ideami: Ideálem samostatnosti, odporem proti Habsburkům a monarchii, proti Vídni a Římu, nazíráním na tradice husitské za vlivu myšlenky sokolské, myšlenkou demokracie, která se projevila v organizaci boje, v osobě vůdce Masaryka i v samotném vojsku, i v tom, že revoluce nebyla vedena oligarchií emigrantů, nýbrž ve spojení s činiteli národa doma, a ideou jednoty československé. Zvláště důležitý byl poměr revoluce k Rusku, došlo tu k rozporu mezi všeslovanskou láskou k Rusům a odporem k ruskému řádu politickému: revoluce šla zde